

ת"פ 23279/10/19 - מדינת ישראל נגד ואפי ח'טיב, מחמוד ח'טיב, מוחמד ח'טיב, מותנא ח'טיב

בית משפט השלום בנצרת

ת"פ 23279-10-19 מדינת ישראל נ' ח'טיב(עציר) ואח'
תיק חיצוני: 437989/19

בפני מאשימה
כבוד השופטת רות שפילברג כהן
מדינת ישראל

נגד
נאשמים

1. ואפי ח'טיב (עציר)
2. מחמוד ח'טיב (עציר)
3. מוחמד ח'טיב (עציר)
4. מותנא ח'טיב (עציר)

החלטה

(בבקשה לביטול כתב אישום)

בפניי בקשת הנאשמים להורות על ביטול כתב האישום נגדם בנימוקי הגנה מן הצדק. הנאשמים טוענים בבקשתם כי בהגשת כתב האישום ננקטה כלפיהם אכיפה בררנית ע"י רשויות התביעה.

לאחר ששמעתי את טיעוני הצדדים, ועיינתי בתגובת המאשימה בכתב לבקשה, **מצאתי כי דין הבקשה להידחות.**

להלן נימוקי ההחלטה:

1. נגד הנאשמים הוגש ביום 22.10.19 כתב אישום, המייחס להם עבירות של חבלה במזיד ברכב, היזק לרכוש במזיד, השתתפות בהתפרעות, ולנאשמים 1 ו-2 יוחסה בנוסף עבירת תקיפה.
2. בהתאם לכתב האישום, הנאשמים הנם בני משפחה אחת, ולהם סכסוך עם משפחת המתלונן, מחמוד גאלב ח'טיב, המתגורר בשכנות להם, בכפר כנא. נטען, כי ביום 6.10.19, ולאחר שהמתלונן הגיע לעבר הנאשמים כשבדיו גרזן עצים, פגעו הנאשמים במזיד בארבעה כלי רכב השייכים למתלונן ולבני משפחתו, באמצעות מוטות ברזל, וכן שברו את חלונות ביתו של המתלונן ופגעו במצלמת אבטחה שהייתה מוצבת

במקום. נטען, כי נאשמים 1 ו-2 זרקו לעבר המתלונן מוט ברזל ולום מברזל. עוד נטען כי למקום הגיע בן דודו של המתלונן ברכבו, יצא מהרכב כשהוא אוחז במוט ברזל, והנאשמים, על-פי הנטען, הניסו אותו כשבידיהם מוטות הברזל. שני הפלגים יידו אבנים זה לעבר זה, וכתוצאה מכך נגרמו נזקים לכלי רכב.

3. בטרם השיבו הנאשמים לכתב האישום, הודיע בא-כוחם כי בפיהם טענה מקדמית, ולפיה בהגשת כתב האישום נגדם ננקטה כלפיהם אכיפה בררנית. נטען, כי רשויות התביעה הגישו את כתב האישום נגד הנאשמים, אך לא ננקטו הליכים נגד מעורבים אחרים בקטטה, המשתייכים לפלג של המתלונן, וזאת ללא הצדקה. נטען, כי המתלונן הוא שפתח בקטטה לאחר שרץ לעבר הנאשמים ובידו גרזן, והדבר מקבל ביטוי בעובדות כתב האישום. הן הנאשמים והן בני משפחת המתלונן השתתפו בהתפרעות שהחלה בעקבות זאת. ישנן די ראיות לגבי מעורבות המתלונן ומשפחתו, וחלק מעדי התביעה, בעבירות לכאורה, ולא הונח טעם ענייני מדוע נערכה הבחנה ביניהם ובין הנאשמים. גם לרכושם ולכלי הרכב של הנאשמים נגרמו נזקים באותו אירוע, תלונה במשטרה הוגשה על-ידם, אך לטענת ב"כ הנאשמים, החשודים בני הפלג השני נחקרו, שוחררו והתיק נסגר. עוד נטען, כי בשל מחדלי חקירה, אין תיעוד לנזקים שנגרמו לנאשמים ולרכושם.

4. ב"כ המאשימה התנגדה לבקשה. לטענתה, בהתאם להלכה הפסוקה, בית-המשפט לא יורה על ביטול כתב האישום, אלא במקרים חריגים בלבד, בפרופוציה לעוצמת הפגם שנפל, רק במידה ונפגעה באופן קיצוני תחושת הצדק וההגינות, ואם לא ניתן לרפא את הפגם באמצעי מידתי חלופי לצעד של ביטול כתב האישום. צויין כי הנטל להראות כי ההבחנה בין חשודים נעוצה בשיקולים זרים, גישה שרירותית או מטרה פסולה - מוטל על הטוען. צויין כי עצם העובדה שפלוגי המעורב באירוע הועמד לדין, ואילו אלמוני המעורב באותו האירוע לא הועמד לדין, כשלעצמה, אינה מלמדת כי ננקטה אכיפה בררנית, ויש להראות כי מדיניות ההעמדה לדין מבוססת על שיקולים שאינם ענייניים.

ב"כ המאשימה ציינה כי בניגוד לטענות בא-כוח הנאשמים, התיקים נגד המעורבים הנוספים באירוע טרם נסגרו, וטרם הוחלט אם קיימת תשתית ראייתית להעמדת מעורבים נוספים לדין. נטען כי מדובר באירוע מתועד ומצולם, וקיים ספק אם חלקם של מעורבים נוספים עולה כדי עבירה, כאשר בשלב זה ועל סמך חומר הראיות הקיים בתיק הוחלט כי אין מקום להורות על מעצרים של מעורבים נוספים. התביעה לא התעלמה, כך נטען, מחלקם של האחרים באירוע, ומעורבות זו אף מוצאת ביטוי בעובדות כתב האישום. צויין כי בני הפלג היריב נחקרו בגין חשדות נגדם, אך חשדות אלה טרם התגבשו בשלב זה לכדי הגשת כתב אישום, וכי אין מדובר באי נקיטת הליכים המבוססים על טעמים שאינם ענייניים. נטען, כי הנאשמים לא עמדו בנטל המוטל עליהם להראות כי מדובר במדיניות פסולה מצד התביעה. לחילופין נטען, כי ראוי שטענות הנאשמים ייבחנו במסגרת הכרעת הדין, לאחר שבית-המשפט יתרשם ממכלול הראיות שבפניו.

6. כאמור - נוכחתי כי דין הבקשה להידחות, וזאת משמצאתי כי לא ניתן להכריע בשלב זה בשאלה אם אכן ננקטה בנסיבות העניין אכיפה בררנית כלפי הנאשמים, אם לאו. יש לזכור כי המאשימה נהנית מחזקת תקינות הפעולה המנהלית, וכי טענות הנאשמים כשלעצמן לא סתרו בשלב זה חזקה זו.

7. סעיף 149 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: "חסד"פ"), קובע:

**"לאחר תחילת המשפט רשאי הנאשם לטעון טענות מקדמיות, ובהן - ...
(10) הגשת כתב האישום או ניהול ההליך הפלילי עומדים בסתירה מהותית לעקרונות
של צדק והגינות משפטית."**

בפסק-דין **בורוביץ** נקבעו שלושה מבחנים מצטברים לבחינת טענות שיסודן בהגנה מן הצדק, כאשר בשלב הראשון נבחנת השאלה האם נפלו פגמים בהליך ומהי עוצמתם; בשלב השני נבחנת השאלה האם נוכח הפגמים האמורים נפגעה תחושת הצדק וההגינות; ובשלב השלישי נבחן הסעד הראוי (ע"פ 4855/02 **מדינת ישראל נ' בורוביץ**, פ"ד נט(6) 776 (2005)).

בתחילה, הוגבלה תחולת דוקרטינת ההגנה מן הצדק למקרים קיצוניים, בהם הוכח כי ביסוד הגשת כתב האישום עמדה התנהגות "שערורייתית" מצד התביעה, התנהגות שיש בה משום "רדיפה, דיכוי והתעמרות בנאשם", כך שהתערבות שיפוטית במדיניות התביעה הוגבלה למצבים של חוסר תום לב (ע"פ 2910/94 **יפת נ' מדינת ישראל**, פ"ד נ(2) 371, 221 (1996)).

ברבות הזמן, חלה תמורה בגישת הפסיקה לדוקרטינת ההגנה מן הצדק ככלל, ולטענת האכיפה הבררנית בפרט, וההתערבות השיפוטית במדיניות התביעה אינה מוגבלת למצבים של חוסר תום לב בהכרח, אלא שייטכנו מקרים חריגים בהם הפגם משמעותי וחריף, ומוביל להפליה היוצרת תחושה של חוסר צדק קיצוני, באופן המצדיק ביטול כתב האישום (ע"פ 6328/12 **מדינת ישראל נ' פרץ** (10.9.13)).

בנוסף, נקבע בפסיקה, כי לרשות בית-המשפט עומדים מגוון אמצעים לריפוי הפגם שנפל, וניתן לעשות שימוש בסעדים מתונים ומידתיים שאינם מגיעים כדי ביטולו של כתב האישום, כגון להורות על ביטול אישום ספציפי, או להביא את דבר קיומו של הפגם בחשבון בשלב גזירת העונש (בג"ץ 9131/05 **ניר עם נ' משרד התעשייה המסחר והתעסוקה** (6.2.06)).

נקבע כי טענת אכיפה בררנית, המזכה בסעד מרחיק לכת של מחיקת כתב אישום, תתקבל במקרים נדירים ביותר, בהם שוכנע ביהמ"ש בעוול עמוק הנוגד את תחושת הצדק, שנגרם על בסיס אפלייה שרירותית (בג"ץ 6396/96 - **סימונה זקין ו-2 אח' נ' ראש עיריית באר שבע**).

8. בענייננו נטען, כי על אף שנעצרו ונחקרו מעורבים נוספים באירוע ההתפרעות בכפר כנא, במועד שצוין בכתב האישום, מן הפלג היריב, אלה שוחררו ולא הועמדו לדין ואילו נגד הנאשמים, שחלקם באירוע, לטענת בא-כוחם, זהה ושווה לחלקם של המעורבים הנוספים, הוגש כתב אישום באופן המפלה אותם לרעה ופוגע בתחושת הצדק וההגינות.

מאידך, ב"כ המאשימה מציינת כי אמנם מעורבים נוספים נעצרו, נחקרו ושחררו, ונמצא כי חומר הראיות הקיים בעניינם אינו מצדיק נקיטת הליכי מעצר אולם התיקים שנפתחו בעניינם טרם נסגרו, והעניין תלוי ועומד בבחינת רשויות התביעה.

9. מדובר באירוע אלים שהתפתח בין שני פלגים יריבים. הכרעה בטענות הנאשמים כי הופלו, כרוכה בהכרח בהיכרות מעמיקה עם חומר הראיות, תוך בחינתו ותוך התייחסות מיוחדת לפעולת המשטרה בחקירת הפרשה. בחינה כזו אפשרית, במסגרת ההליך הפלילי, המתחיל כ"דף לבן" שבו אין בפני השופט אלא את כתב האישום, רק תוך שמיעת הראיות, עד שייפרשו בפני ביהמ"ש במלואן. כתב האישום מצוין במפורש כי המתלונן היה זה שהניף גרזן, בטרם בוצעו עבירות כתב האישום המיוחסות לנאשמים, ובנוסף, אין לשלוש כי בני משפחתו של המתלונן אכן פעלו בניגוד לחוק, ואולם התמונה המלאה תיפרש בפני ביהמ"ש רק בהליך ההוכחות, ורק אז ניתן יהיה לקבוע אם ננקטה מצד המאשימה גישה מפלה ובררנית לרעת הנאשמים, לעומת האחרים.

10. עוד ראיתי לנכון לציין כי מדובר באירוע מחודש אוקטובר האחרון, ומאז חלפו כחודשיים בלבד. אין ספק, למקרא כתב האישום, כי מעורבות משטרתית באירוע האלים הייתה חיונית לשם שמירה על שלום הציבור, החזרת השקט, ואכיפת החוק. סבירות הטיפול המשטרתית, כמו גם סבירות החלטת המאשימה, ייבחנו כאמור בהליך זה. יצוין בנוסף, כי אין להתעלם מכך שחומר הראיות נבחן על ידי מותבים שיפוטיים במסגרת הליכי המעצר השונים, כך שאין לומר שעד כה נמנעה מהנאשמים כל במה להעלות את טענותיהם, ולהעביר את פעולת המשטרה בצינור של ביקורת שיפוטית. עוד יצוין, כי בשלב זה מצאתי סבירות בטענה שהמשטרה והתביעה על כך שטרם מוצו ההליכים ביחס למעורבים נוספים, כשאין מדובר בחשודים השהים במעצר. לפיכך, נראה כי ייתכן ואין ממש בטענת הנאשמים שהתיקים נגד פני הפלג השני נסגרו.

נוכח המפורט לעיל, הבקשה למחוק את כתב האישום נדחית.

ישיבת ההוכחות שנקבעה ליום 22/12/19 תתקיים במועדה.

טענותיהם של הנאשמים ייבחנו במהלך ההליך, ויוכרעו, לכל המאוחר, במסגרת הכרעת הדין.

להעביר ההחלטה לצדדים

ניתנה היום, כ"א כסלו תש"פ, 19 דצמבר 2019, בהעדר הצדדים.